

PR. 404/22.12.14
CZ

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 21-05-1969

Chișinău

13 03 2018

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.58 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, se prezintă Avizul asupra proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.199 din 28 februarie 2018.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului privind aprobarea Avizului (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Avizul asupra proiectului de lege (în limba română – 7 file).

Secretar general al Guvernului

Lilia PALII

Ex.: Natalia Cristian
Tel.:022/250-221

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>520</u>		
" <u>13</u> "	<u>03</u>	<u>2018</u>
Ora _____		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.199

din 28 februarie 2018

Chișinău

**Cu privire la aprobarea Avizului asupra proiectului de lege
pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile
pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni
pentru implementarea Strategiei**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului Avizul asupra proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,
muncii și protecției sociale

Svetlana Cebotari

Ministrul economiei
și infrastructurii

Chiril Gaburici

Ministrul educației,
culturii și cercetării

Monica Babuc

Ministrul agriculturii,
dezvoltării regionale
și mediului

Liviu Volconovici

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul justiției

Alexandru Tănase

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului nr.199
din 28 februarie 2018

AVIZ
asupra proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare
a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni
pentru implementarea Strategiei

Guvernul a examinat proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 404 din 22 decembrie 2017) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică susținerea acestuia cu următoarele propuneri.

La proiectul de lege, se propune expunerea art. 1 în următoarea redacție:

„**Art. 1.** – Se aprobă:

a) Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020, conform anexei nr. 1;

b) Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020, conform anexei nr. 2.”

La art. 2, se consideră necesară expunerea acestuia într-un singur alineat, deoarece articolul prevede o singură sarcină pentru Guvern. În scopul uniformizării terminologiei utilizate în legislație, cuvîntul „nonguvernamentale” se va substitui cu cuvîntul „necomerciale”.

La proiectul Strategiei:

Parafa de aprobare urmează să conțină referința la actul legislativ la care se anexează.

Conținutul proiectului se va revizui pornind de la faptul că documentele de politici abordează problemele existente într-un domeniu, definesc instrumentele de soluționare a acestora și impactul așteptat asupra statului și societății.

Adițional, se va ține cont că, potrivit art. 13¹ alin. (4) din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative, strategia reprezintă un document într-o anumită politică, care cuprinde direcția orientativă de activități pentru un termen mediu (4-7 ani) sau lung (8-15 ani), avînd drept scop identificarea modalității și mecanismului de realizare a obiectivelor în problemele abordate.

Strategia urmează să includă:

a) descrierea situației și definirea problemelor care necesită implicarea Guvernului prin aplicarea politicii de rigoare;

b) măsurile necesare pentru atingerea obiectivelor și rezultatelor scontate;

c) obiectivele generale și specifice și etapele de implementare.

Totodată, foaia de titlu, lista abrevierilor, notele de subsol și capitolul „Introducere” propunem să fie excluse, deoarece nu sînt caracteristice actelor normative. Menționăm că, potrivit regulilor tehnicii legislative, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea lor în text, la prima folosire.

Partea 1 propunem să fie intitulată astfel: *Analiza situației și definirea problemei*, iar problemele existente trebuie evidențiate clar pentru a înțelege de unde derivă obiectivele propuse. Totodată, sînt foarte importante descrierea și caracterizarea detaliată și clară a problemei care necesită adoptarea unei politici publice. Mărimea și amploarea problemei trebuie să fie cuantificate. La definirea problemei trebuie să fie menționate cauzele și efectele acesteia.

Din acest considerent, argumentele de genul: o parte din, în multe cazuri, nu toate, multe dintre, majoritatea autorităților, urmează a fi revizuite pentru a putea cuantifica amploarea problemei.

La pct. 3.1, pentru asigurarea uniformizării terminologice, cuvintele „site-ul menționat” se vor substitui cu cuvintele „pagina web oficială menționată”.

La partea IV, obiectivele specifice trebuie să fie reformulate pentru a fi SMART (Specific, Măsurabile, Accesibile, Realistice și încadrate în limite de Timp), astfel încît ulterior să poată fi evaluată eficiența implementării politicii.

La Obiectivul general 1 urmează a fi stabilit statutul juridic al structurii responsabile de cooperarea cu societatea civilă.

La Obiectivul specific 1.3 nu sînt indicate carențele de ordin legislativ privind asigurarea transparenței în procesul decizional care urmează a fi înlăturate.

La Obiectivul specific 2.1 menționăm că textul Strategiei nu conține o analiză amplă care ar demonstra neajunsurile mecanismului de redirecționare a 2% din venitul persoanelor fizice și care ar justifica necesitatea perfecționării mecanismului menționat.

Textul proiectului urmează a fi expus conform art. 32 și 33 din Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative. În acest sens, trebuie să se țină cont că elementul structural de bază al actului legislativ este articolul. Elementele structurale ale articolelor, în ordine descrescătoare, constau din alineate numerotate prin cifre arabe luate între paranteze (ca subdiviziuni ale articolelor), subpuncte numerotate prin cifre arabe și o paranteză (ca subdiviziuni ale alineatelor), litere latine mici și o paranteză (ca subdiviziuni ale alineatelor sau ale subpunctelor), precum și componente însemnate cu cratimă (ca subdiviziuni ale literelor). Numerotarea trebuie să fie continuă de la începutul și pînă la sfîrșitul actului.

Elementele textului se grupează în funcție de proporțiile actului, după cum urmează:

- a) articolele se pot grupa în secțiuni numerotate cu cifre arabe;
- b) secțiunile se pot grupa în capitole numerotate cu cifre romane;
- c) capitolele se pot grupa în titluri numerotate cu cifre romane;

d) în cazul unor coduri sau acte legislative de complexitate și cu un volum mare, titlurile se pot grupa în părți sau în cărți, a căror numerotare se face cu numerale ordinare scrise cu litere.

La proiectul Planului de acțiuni:

Obiectivele specifice din proiectul Planului de acțiuni urmează a fi aduse în concordanță cu obiectivele specifice din proiectul Strategiei (trebuie să fie aceleași).

La rubricile din coloanele „Activități” și „Acțiuni” propunem să fie excluse cuvintele „Activitatea” și „Acțiunea”, deoarece sînt inutile, în măsura în care coloanele respective sînt intitulate corespunzător.

Termenul de realizare a acțiunilor va fi indicat cel la care acțiunea urmează a fi finalizată, iar monitorizarea realizării acesteia poate fi urmărită anual prin intermediul indicatorului (de exemplu, număr de evenimente desfășurate anual, număr de instruiți organizate anual).

La coloana „Responsabili” de la acțiunea 2.1.2.1, cuvintele „Guvernul RM” urmează să fie substituite cu cuvintele „Ministerul Economiei și Infrastructurii”, de la acțiunile 3.1.1.2, 3.2.1.2 – cu cuvintele „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”, iar la acțiunile 1.3.2.1, 1.3.2.2, 1.3.2.3 – cu cuvintele „Cancelaria de Stat”.

Acțiunile 1.1.1.1 și 1.1.1.2 urmează a fi excluse, pornind de la prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 967 din 9 august 2016 „Cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional”, precum și din reglementările instituționale interne.

La acțiunile 2.1.2.3 și 2.3.1.5 urmează să fie exclus Ministerul Justiției din lista responsabililor de implementare, deoarece acțiunile menționate nu țin de domeniul de competență al acestuia. Potrivit Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 698 din 30 august 2017, ministerul este organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniul justiției.

Acțiunea 1.1.2.1 propunem să fie exclusă, deoarece la art. 49¹ din Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului este prevăzută obligația Comisiei permanente sesizate în fond de a asigura consultarea publică a proiectelor de acte legislative și a propunerilor legislative cu părțile interesate prin organizarea de dezbateri și audieri publice, prin intermediul altor proceduri de consultare stabilite de legislația cu privire la transparența în procesul decizional.

La acțiunea 1.2.2.2, coloana „Indicatori de progres”, cuvintele „patru evenimente organizate anual” urmează să fie substituite cu cuvintele „un eveniment organizat anual”.

Acțiunea 1.3.2.4 va avea următorul cuprins: „Asigurarea publicării rezultatelor consultărilor publice pe pagina web www.particip.gov.md”, responsabili „Autoritățile publice”.

Acțiunile 1.3.1.1 și 1.3.3.3 propunem să fie excluse, întrucât Guvernul, prin Hotărârea nr. 967 din 9 august 2016, a aprobat deja mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional.

La acțiunea 2.1.1.1, coloana „Responsabili”, cuvintele „Ministerul Finanțelor” propunem să fie substituite cu cuvintele „Consiliul ONG sau alt organ reprezentativ al OSC”.

Acțiunea 2.1.2.2 urmează a fi exclusă, deoarece art. 36 din Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 prevede expres regulile de deducere a donațiilor, iar modul deducerii cheltuielilor pentru scopuri filantropice și de sponsorizare este prevăzut în Regulamentul cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și de sponsorizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 489 din 4 mai 1998.

Acțiunea 2.1.2.3 este lipsită de precizie, nefiind indicat care politici urmează a fi evaluate *ex-post*.

Acțiunile 2.1.3.1 și 2.1.3.4 urmează să fie excluse, deoarece conceptul antreprenoriatului social a fost adoptat prin Legea nr. 223 din 2 noiembrie 2017 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Acțiunea 2.1.3.2 propunem să fie intitulată astfel: „Elaborarea și promovarea proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social”. Totodată, ca indicator de progres va fi stabilit „Hotărâre de Guvern aprobată”, iar la rubrica „instituții responsabile” se vor indica Ministerul Economiei și Infrastructurii, Comisia Națională pentru Antreprenoriat Social și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

La acțiunile 2.1.3.3 și 2.1.3.7, cât privește referința la „cadrul normativ și legislativ”, remarcăm că noțiunea de „acte normative” este mai largă și cuprinde inclusiv categoria actelor legislative. Formulăm această observație și pentru alte situații similare din proiect.

Totodată, la acțiunea 2.1.3.3 indicatorii de progres urmează a fi substituiți cu „număr de ședințe ale Comisiei Naționale pentru Antreprenoriat Social desfășurate”; „număr de agenți economici care au obținut statut de întreprindere socială”.

Referitor la acțiunea 2.1.3.5, menționăm că în bugetul Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru anul de gestiune nu au fost prevăzute mijloace financiare pentru organizarea instruirilor reprezentanților autorităților publice și ale societății civile în domeniul antreprenoriatului social. Astfel, instruirile prenotate vor fi organizate după caz și în condițiile în care se va asigura suport/asistență financiară în acest sens.

Acțiunea 2.1.3.6 propunem să fie exclusă, deoarece potrivit art. 36⁵ din Legea nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, statul acordă facilități fiscale pentru dezvoltarea antreprenoriatului social conform Codului fiscal. Totodată, precizăm că acordarea facilităților fiscale pentru dezvoltarea antreprenoriatului social necesită amendarea Codului fiscal.

La acțiunile 2.2.1.1 și 2.2.1.2 Ministerul Finanțelor urmează a fi exclus din lista instituțiilor responsabile, întrucât nu este clară legătura dintre atribuțiile

funcționale ale ministerului și implicarea acestuia în acțiunile descrise, ceea ce face imposibilă o astfel de asumare.

Textul acțiunii 2.2.1.2 urmează a fi completat în final cu cuvintele „și Legea nr. 123 din 18 iunie 2010 cu privire la serviciile sociale”, dat fiind că sediul reglementării primare a serviciilor sociale se regăsește în prevederile legii prenotate. Avînd în vedere complexitatea unor eventuale modificări sau completări care urmează să fie efectuate în cele două acte legislative menționate, termenul pentru realizarea acțiunii respective va fi stabilit pentru anul 2019.

În mod corespunzător, la acțiunea 2.2.1.3, cifra „2018” urmează să fie substituită prin cifra „2019”, iar la acțiunea 2.2.1.4, cifra „2018” urmează să fie exclusă.

Propunem reformularea acțiunii 2.3.1.1 după cum urmează: „Formularea recomandărilor privind mecanismele programelor de finanțare a OSC”, termen de realizare – 2019, indicator de rezultat – „Recomandări formulate”.

Acțiunii 2.3.1.2 propunem să fie intitulată „Formularea recomandărilor privind practica și cadrul normativ al finanțării OSC-urilor locale”, termen de realizare – 2019, indicator de rezultat – „Recomandări formulate”.

Textul acțiunii 2.3.1.3 urmează a fi completat în final cu textul „ca urmare a constatărilor acțiunilor 2.3.1.1 și 2.3.1.2”.

Acțiunea 2.3.1.4 propunem a fi reformulată după cum urmează „Identificarea practicilor de susținere (nefinanciară) a statului a OSC”, termen de realizare – 2019, indicator de rezultat – „Recomandări formulate”. Prin urmare, termenul de realizare a acțiunii 2.3.1.5 urmează a fi stabilit pentru anul 2019.

La activitățile 2.3.2 și 2.4.2, menționăm că prin art. 57 din Acordul de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană, țara noastră și-a asumat angajamentul de armonizare a legislației fiscale naționale în partea ce ține de TVA la prevederile directivelor Uniunii Europene, conform unui calendar prestabilit în Acordul de Asociere, precum și în Planul de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană în perioada 2017-2019, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1472 din 30 decembrie 2016. Astfel, oricare dintre acțiunile ce vizează modificarea regimurilor și a tratamentului fiscal al TVA nu pot impune modificarea legislației fiscale în domeniu atît timp, cît acestea vor crea disconcordanță și vor împiedica realizarea conformă și în termen a angajamentelor asumate de Republica Moldova. În contextul celor expuse, doar în cadrul procesului de armonizare a legislației se inițiază modificarea și completarea legislației fiscale ce ține de TVA prin prisma prevederilor directivelor Uniunii Europene stabilite în Acordul de Asociere. Din aceste considerente, activitățile 2.3.2 și 2.4.2 urmează a fi excluse din proiectul Planului de acțiuni.

La acțiunea 2.3.3.1, indicatorul de rezultat va avea următorul cuprins „Practici internaționale studiate și recomandări formulate”.

Acțiunea 2.3.3.2 se propune a fi exclusă, deoarece populația Republicii Moldova și în prezent are dreptul să sesizeze organele competente în toate cazurile cînd deține date și informații privind săvîrșirea faptelor pasibile de răspundere.

Acțiunea 2.3.4.1 va avea următorul cuprins „Informarea și instruirea OSC, inclusiv la nivel local, despre regimul contabil și fiscal aplicat OSC”, responsabil – Serviciul Fiscal de Stat.

Activitatea 2.3.5 urmează a fi exclusă, dat fiind faptul că generează neclarități.

Acțiunea 2.4.1.1. urmează a fi exclusă, iar termenele de realizare pentru acțiunile 2.4.1.2 și 2.4.1.3 vor fi stabilite pentru perioada 2019-2020. Totodată, activitatea 2.4.1 urmează a fi completată cu acțiunea 2.4.1.4 care va avea următorul cuprins „Analiza oportunității ajustării cadrului normativ pentru includerea prevederilor permisibile de deducere a cheltuielilor de deplasare a voluntarilor, cu operarea modificărilor ce se cer în contextul cadrului normativ cu privire la voluntariat”, termen de realizare – 2018-2019, responsabil – Ministerul Finanțelor, indicator de rezultat – „Studiu elaborat. Modificările actelor normative elaborate și aprobate”.

Propunem reformularea activității 2.4.2 după cum urmează: „Perfecționarea legislației fiscale privind TVA în raport cu OSC cu statut de utilitate publică”. Totodată, activitatea 2.4.2 va conține două acțiuni: acțiunea 2.4.2.1 cu următorul cuprins „Analiza oportunității acordării scutirilor de TVA OSC cu statut de utilitate publică”, termen de realizare – 2018, responsabil – Ministerul Finanțelor, indicator de rezultat – „Analiză efectuată și recomandări formulate”, iar acțiunea 2.4.2.2 va avea următorul cuprins „Modificarea Codului fiscal în vederea acordării scutirii de TVA OSC cu statut de utilitate publică prin prisma analizei efectuate, după caz”, termen de realizare – 2019, responsabil – Parlamentul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor, indicator de rezultat – „Modificări ale Codului fiscal elaborate și adoptate”.

La acțiunea 3.1.1.1, la coloana „Responsabili”, cuvintele „Cancelaria de Stat” urmează să fie substituite cu cuvintele „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”.

La activitatea 3.1.2, acțiunea 3.1.2.2, coloana „Responsabili”, cuvintele „Cancelaria de Stat” urmează a fi substituite cu cuvintele „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”.

Acțiunea 3.1.2.3 va avea următorul cuprins „Ajustarea cadrului normativ privind ocuparea forței de muncă, cu scopul implicării șomerilor și beneficiarilor de ajutor social în activități de voluntariat”, indicator – „Proiect de act normativ elaborat și aprobat”.

Acțiunea 3.1.2.4 urmează a fi exclusă în contextul propunerilor la activitatea 2.4.1.

La activitatea 3.2.1, acțiunea 3.2.1.1, coloana „Responsabili”, cuvintele „Cancelaria de Stat” urmează a fi substituite cu cuvintele „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”. Totodată, propunem completarea activității cu acțiunea „Estimarea costurilor de funcționare a Centrului Național de Voluntariat din Moldova pe exemplul unei agenții similare cu 5 persoane angajate”, termen de realizare – 2018, responsabil – Ministerul Finanțelor, indicator de rezultat – „Costuri estimate”.

La acțiunea 3.2.1.2, cuvintele „ca agenție subordonată Guvernului” se va exclude, or statutul entității urmează a fi stabilit ulterior.

Acțiunea 3.2.1.3 propunem să fie exclusă, deoarece crearea centrelor regionale de dezvoltare a voluntariatului va fi determinată ca urmare a înființării entității de la acțiunea 3.2.1.2.

Totodată, la acțiunea 3.2.1.4, la coloana „Responsabili”, cuvintele „Cancelaria de Stat” urmează să fie substituite cu cuvintele „Ministerul Educației, Culturii și Cercetării”.

La acțiunea 3.2.4.3, la coloana „Termen”, se va completa cu perioada 2018-2020.

La Obiectivul specific 3.3, activitatea 3.3.2 se va expune în următoarea redacție: „Elaborarea cadrului normativ de certificare a educației nonformale”, acțiunea 3.3.2.1 se va expune în următoarea redacție: „Elaborarea Regulamentului de certificare a cunoștințelor dobândite în contextul nonformal și informal”, iar la rubrica „Indicatori de progres”, cuvintele „Conceptul elaborat stabilește cadrul de dezvoltare a educației nonformale” se va substitui cu cuvintele „Regulament aprobat”, la coloana „Responsabili”, cuvintele „Cancelaria de Stat” urmează a fi excluse.

Acțiunea 3.3.3.1 se va expune în următoarea redacție: „Promovarea și recunoașterea activităților de educație nonformală, inclusiv prin intermediul forumurilor”.

Tinerii sînt susținuți, promovați în cadrul diferitor proiecte comunitare, prin care se urmărește stimularea tuturor tinerilor din regiune, or susținerea doar a unui anumit grup de tineri duce la o abordare îngustă privind organizarea și realizarea unor acțiuni pentru o anumită categorie de tineri (doar cei activi din comunitate, conform acțiunii 3.3.4.4 propuse). În baza celor menționate, acțiunea 3.3.4.4 propunem să fie exclusă ca fiind irelevantă.

Se vor revedea acțiunile a căror realizare este pusă în sarcina entităților ce urmează a fi create potrivit proiectului Planului de acțiuni, or, în cazul nerealizării acțiunilor de creare a entităților date, acțiunile respective, la fel, nu vor fi realizate.

Suplimentar, se consideră oportun ca acțiunile ce țin de modificarea cadrului normativ să fie realizate în limitele mijloacelor bugetului instituției, deoarece operarea modificărilor la cadrul normativ în domeniul de care este responsabilă autoritatea publică centrală ține de competența directă a acesteia.

Totodată, la coloana „Surse de finanțare” trebuie să fie specificate expres costurile aferente implementării fiecărei acțiuni în parte, întrucît în lipsa acestora nu este clar dacă Cadrul bugetar pe termen mediu (2018-2020), aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 609 din 28 iulie 2017, care prevede măsuri/acțiuni de politici sectoriale, cuprinde toate măsurile/acțiunile care urmează a fi implementate „în limitele resurselor disponibile”. De asemenea, avînd în vedere că Legea bugetului de stat pentru anul 2018 nr. 289 din 15 decembrie 2017 nu prevede resursele necesare pentru implementarea proiectului Strategiei respective, urmează ca ministerele, pentru implementarea activităților din proiectul Planului de acțiuni, să își raționalizeze cheltuielile.